

Lillesand kommune
Kommuneplan 2018–2030
Samfunnsdel

Vedtatt i Lillesand Bystyre 05.12.2018

”
VI FORVALTER
OG BENYTTET
KOMMUNENS
NATURKVALITETER
PÅ EN GOD MÅTE

Foto: Roger Edvardsen

Innhold

Forord.....	3
Visjon og verdier.....	4
Utviklingstrekk	5
Forutsetninger for å lykkes.....	10
Satsingsområder, mål og strategier	13
1. Identitet og bærekraftig utvikling.....	14
2. Folkehelse, livsmestring og tilhørighet.....	16
3. Organisasjon for fremtiden	18
Overordnet arealstrategi.....	20
Oppfølging	23

Forord

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen skal gi retning for hvordan vi som kommune skal møte framtidens utfordringer. Kommuneplanen sier noe om hvordan vi ønsker at Lillesand skal utvikle seg som lokalsamfunn, hvordan kommunen skal levere gode tjenester til innbyggerne og videreutvikle egen organisasjon.

Kommunens innbyggere, frivillige organisasjoner, barn og unge, ulike råd og utvalg og politisk styringsgruppe har vært invitert med i prosessen med å utforme kommuneplanen. Internt i administrasjonen i kommunen har mange arbeidet aktivt med innholdet i planen.

Lillesand bystyre har besluttet at Lillesand kommune skal bestå som egen selvstendig kommune. Kommunestørrelsen er mindre enn det ekspertutvalget anbefalte i forbindelse med kommunereformen, og vi vil være avhengige av samarbeid med andre for å løse oppgavene fremover. Vi er også avhengige av tilstrekkelig med ressurser og høy kompetanse for å kunne levere og utvikle tjenester av god nok kvalitet. Kommunen må derfor ha god økonomisk styring og utnytte ressursene effektivt. Ansatte i kommunen er den viktigste ressursen vi har.

I kommuneplanen har vi tre satsingsområder i fokus:

Identitet og bærekraftig utvikling

Vi ønsker å sette søkelyset på og forsterke Lillesands identitet; det historiske bysentrum, kysten, Blindleia, uthavnene og omkringliggende heier. Ved å videreutvikle Lillesand som bysentrum og ta vare på kommunens unike kvaliteter skaper vi grunnlag for videre vekst, stolthet og tilhørighet til egen kommune.

Folkehelse, livsmestring og tilhørighet

Innbyggerne skal oppleve livsmestring, trygghet og fellesskap. Dette er viktige grunnpilarer for hvordan kommunen skal levere tjenester til kommunens innbyggere. Vi skal være en kommune med gode bo- og oppvekstvilkår for alle.

Organisasjon for fremtiden

Lillesand kommune er til for innbyggerne. For å løse fremtidens utfordringer og sikre godt omdømme må vi ha en organisasjon som er innovativ, opptatt av forbedring og har kompetente medarbeidere som opplever mestring og utfører arbeid til nytte for innbyggerne.

Arne Thomassen
Ordfører

Guri Ulltveit-Moe
Rådmann

Visjon og verdier

Lillesand kommunes visjon er “Unik, trygg og skapende”.

Visjonen er ikke uttrykk for en målbar størrelse, men skal si noe om hva vi beveger oss mot. For å komme dit, arbeider vi i samsvar med strategiene, og innfrir målene underveis. Vi kan dermed si at visjonen beskriver tilstanden når målene er innfridd.

Visjonen skal likevel gjenspeile noe av virkeligheten i kommunen og være gjenkjennelig.

Vi ønsker at «Unik, trygg og skapende» bidrar til økt tilhørighet, identitetsfølelse og finner gjenklang hos innbyggerne i kommunen vår. Lillesand kommunes visjon er godt forankret i organisasjonen og brukes i mange sammenhenger.

Unik

Kultur og identitet kommer til uttrykk gjennom innbyggerne og kommunens historiske miljø, natur og kysthistorie.

Trygg

Trygghet skapes gjennom forutsigbarhet, inkluderende fellesskap og tilhørighet.

Skapende

Lillesand er en fremoverlent kommune i utvikling.

Organisasjonens verdier er: Åpenhet, respekt og humor.

Åpenhet

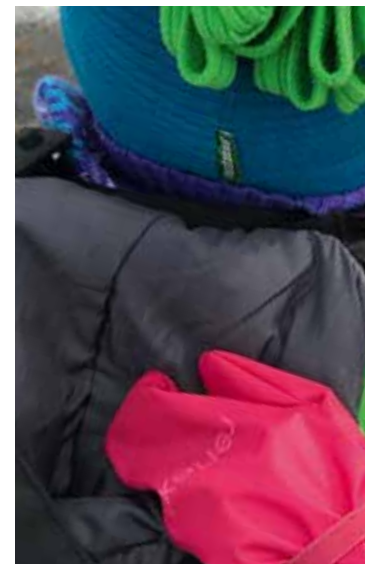
Vi ivaretar at Lillesand er en åpen kommune.

Respekt

Vi viser respekt overfor alle.

Humor

Vi bruker humor, i kombinasjon med åpenhet og respekt.

Utviklingstrekk

Vi ser noen tydelige utviklingstrekk både på globalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Klimaendringer

På globalt nivå opplever vi at klimaendringene skjer nå; ikke i form av merkbar havstigning og temperaturøkning, men ved hyppigere ekstremvær. Høsten 2017 opplevde Agder to kraftige flomsituasjoner med betydelig skade.

Kommunene må i større grad planlegge, bygge ut infrastruktur og ha beredskap for klimaendringer og ekstremvær. Det er nødvendig med store investeringer innen vann og avløp for å takle klimaendringene.

Byene vokser

Fra 2000–2010 kom 97 % av veksten i Norge i storbyregionene. Halvparten av Norges befolkning bor i storbyene og det er en klar tendens til fortsatt sentralisering. Derfor er det et stort behov for en koordinert areal- og transportplan i de funksjonelle byregionene.

Kollektivtransport og byutvikling er i fokus. Transport-behov må reduseres i framtida ved at bosettingsmønsteret blir mer samlet i sentrale strøk. Dette skal oppnås ved positive virkemidler for sentrale strøk. Negative virkemidler for usentrale strøk skal ikke bli sterkere enn nå.

Unik

Foto: Prestholt barnehage

Trygg

Skapende

Foto: Anders Martinsen

Foto: Else Rønnevig

Befolkningsutvikling

Nasjonalt, regionalt og lokalt ser vi en demografiutvikling med en stadig større andel av befolkningen på over 67 år. Samtidig øker levealderen med ca. 1 år pr. tiår. Med økt levealder øker hyppigheten av sammensatte diagnoser som kombinasjoner av demens, kreft, sukkersyke og kols etc. Dette skaper ytterligere press på helse- og omsorgssektoren og en stor del av veksten i spesialisthelsetjenesten må i fremtiden tas av kommunene. I tillegg vet man at størstedelen av utgiftsveksten innen helse og omsorg de siste årene er knyttet til tjenester til personer under 67 år.

Kravene til kompetanse innen helse- og omsorgssektoren øker og det vil være behov for betydelig flere årsverk i 2030, gitt dagens bemanningsnorm. Nye generasjoner med eldre vil stille andre krav til kvalitet og individtilpassede tjenester.

Det må tilrettelegges for at eldre kan bo hjemme lenger. Økt levealder betyr også at mange mennesker holder seg friske og aktive lenger, noe som også gir utfordringer i form av økte pensjonskostnader. De neste generasjonene må arbeide lenger.

Kompetanse, innovasjon og tverrfaglighet

Mer kompliserte oppgaver til kommunene øker behovet for kompetanse, innovasjon, effektivisering og teknologiutvikling. Endringene må skje raskt.

Det vil bli betydelig større krav til tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid, og på en helt annen måte enn i dag. Kommunen må flytte fokus fra behandling til forebygging, og ønsker i større grad samarbeid med innbyggerne og frivillig sektor.

Arbeidskraft

Det vil bli en hardere kamp om arbeidskraften og kommunene må utnytte arbeidskraftreserver i en helt annen grad. En større andel av befolkningen må være yrkesaktive. I dag har flere kommuner vansker med å rekruttere spesielle yrkesgrupper. F.eks. vil etterspørselen etter sykepleiere være større enn tilbudet fra utdanningssystemet, og gapet vil bare øke.

For å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft i fremtiden må Lillesand kommune være en attraktiv arbeidsgiver med konkurransedyktige vilkår. Det vil komme konkurranse fra private aktører som tilbyr de samme tjenestene som kommunene. Lillesand kommune og regionen må sikre sitt omdømme.

LILLESAND
KOMMUNE
ER EN
KOMMUNE
I VEKST

Foto: Roger Edvardsen

Foto: Lillesand kommune

Foto: Finn Johansen

Folkehelse

Lillesand kommune ligger godt an på mange av indikatorene i folkehelseprofilen sammenlignet med fylket og landet ellers. Kommunen har imidlertid noen store utfordringer.

Vi har i dag en for stor andel unge uføre i alderen 18–44 år. Dessuten har kommunen en forholdsvis høy andel unge arbeidsledige, personer med psykiske plager/ lidelser (spesielt unge jenter scorer høyt på depressivt stemningsleie), og høy dødelighet av lungekreft og kols (sistnevnte særlig blant kvinner).

Vi bør bestrebe oss på et mer mangfoldig arbeidslivstilbud, og sikre at unge mennesker fullfører videregående skole og deltar i arbeidslivet.

Regionen ligger generelt dårlig an når det gjelder likestilling, spesielt for yrkesdeltakelse blant kvinner. Regionen skiller seg også ut fra andre storbyregioner ved lavere utdanningsnivå og få kompetansearbeidsplasser. Lillesand kommune, som resten av regionen, kommer spesielt dårlig ut i andel med høyere universitetsutdanning.

I tillegg har regionen, som resten av landet, en utfordring når det gjelder sosial ulikhet i helse og levealder. Her siktes det til systematiske forskjeller i helsetilstand som følge av sosiale og økonomiske faktorer – særlig yrke, utdanning og inntekt.

Satsing på utdanning er viktig; både for å gjøre noe med levekårene i regionen, og for videre utvikling og omstilling i næringslivet.

VI TILRETTELEGGER
FOR GODE FYSISKE,
SOSIALE OG KULTURELLE
MØTEPLASSER SOM
FREMME DELTAGELSE
OG FELLESSKAP

Forutsetninger for å lykkes

Etter folkeavstemningen om kommunesammenslutning i 2016, vedtok bystyret at Lillesand fortsatt skal være egen kommune. Dette gir oss muligheter og utfordringer.

Lillesand kommune er mindre enn det ekspertutvalget anbefalte i forbindelse med kommunereformen, og vi vil være avhengige av samarbeid med andre kommuner og andre offentlige aktører for å løse oppgavene fremover. Dette gir oss noen styringsmessige utfordringer.

Vi er også avhengige av tilstrekkelig med ressurser og høy kompetanse for å kunne levere og utvikle tjenester av god nok kvalitet. En viktig forutsetning er at kommunen har en god økonomi i årene fremover. Lillesand kommune har i dag en høy lånegjeld som gjør at vi betaler en større andel av inntektene våre i renter og avdrag. Vi er også sårbare for fremtidige renteøkninger.

Kommunen må derfor ha god økonomisk styring og utnytte ressursene effektivt. Vi må begrense fremtidige investeringer for å redusere lånegjelden slik at vi ikke skyver de økonomiske byrdene over på de neste generasjonene. Kommunen må også bygge opp økonomiske reserver i form av fond, for å takle uforutsette svingninger i økonomien uten at disse går utover tjenestetilbudet.

Ansatte i kommunen er den viktigste ressursen vi har. For å løse utfordringene i fremtiden må kommunen utvikle medarbeidernes kompetanse, utvikle nye arbeidsformer og å ta i bruk ny teknologi. Det må satses på lederutvikling, tverrfaglig samarbeid, innovasjon og kulturbygging.

Lillesand kommune som organisasjon kan ikke løse alle utfordringer alene. Vi er avhengige av samskaping og samarbeid med ulike aktører for å utvikle kommunen.

Frivilligheten er allerede sterkt involvert innen kultur og idrett, helse og omsorg, ungdomsarbeid m.m.

Det er også viktig med et aktivt næringsliv for å skape sysselsetting og utvikling. Lillesand kommune som forvaltningsorgan må legge til rette for at næringslivet kan utvikle seg og at vi kan tiltrekke oss nye bedrifter. Næringslivet må være variert og kunne tilby både kompetansearbeidsplasser og arbeid for ufaglærte arbeidstakere. Samtidig må vi være åpne for innovasjon og nytenkning. Mange av fremtidens arbeidsplasser vil være i bedrifter som ikke er etablert i dag.

Lillesand kommune skal være en sosial bærekraftig kommune. Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Det er avgjørende at vi tar i bruk alle ressurser i samfunnet. Vi må få til integrering og inkludering av våre nye landsmenn, øke kvinners deltakelse i arbeidslivet, redusere andelen uføre, og bruke kompetansen og erfaringen til pensjonister og frivillig sektor.

For å løse levekårsutfordringene på lengre sikt, må det jobbes tverrfaglig med tidlig innsats, spesielt rettet mot barn og unge og deres omgivelser. Det er særlig viktig å sikre overgangen fra skole til arbeidsliv slik at vi kan redusere sannsynligheten for at unge faller utenfor arbeidslivet.

Åpenhet

Humor

Respekt

Foto: Lillesand kommune

1781

VI SATSER PÅ LILLESAND
SOM HELÅRSBY
MED ET LEVENDE OG
ATTRAKTIVT SENTRUM;
SAMTIDIG SOM AT VI
IVARETAR DET HISTORISKE
PREGET

Satsingsområder, mål og strategier

Satsingsområdene peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. De tar utgangspunkt i visjonen, utviklingstrekkene for Lillesand kommune og regionen, samt at de er forsterket gjennom den grundige medvirkningsprosessen gjennomført i forbindelse med kommuneplanarbeidet.

Vi legger FN's bærekraftsmål, vedtatt av FN i 2015 og gjeldende også for Norge, til grunn for bærekraftig utvikling.

Planens satsingsområder inneholder langsiktige mål (slik vil vi ha det) med underliggende strategier for hvordan vi skal nå målene (slik gjør vi det).

De tre satsingsområdene er som følger:

- 1. Identitet og bærekraftig utvikling**
- 2. Folkehelse, livsmestring og tilhørighet**
- 3. Organisasjon for fremtiden**

1. Identitet og bærekraftig utvikling

Lillesands tydelige identitet er det historiske bysentrum, kysten, Blindleia, uthavnene og omkringliggende heier. Vi er attraktiv, fremoverlent og næringsvennlig, og vi er en aktiv og viktig aktør i en større bo- og arbeidsmarkedsregion. Vi vil

videreutvikle Lillesand som bysentrum og ta vare på kommunens unike kvaliteter for innbyggere og tilreisende. Vi sikrer nødvendig kompetanse og tar vår del av klimaansvaret innenfor bærekraftige økonomiske rammer.

Foto: Lillesand kommune

Foto: Else Rønnevig

MÅL 1.1:

LILLESAND
KOMMUNE HAR EN
TYDELIG IDENTITET
MED UNIKE
KVALITETER

STRATEGIER:

- ▶ Vi satser på Lillesand som helårsby med et levende og attraktivt sentrum; samtidig som at vi ivaretar det historiske preget
- ▶ Vi tar vare på og utvikler uthavner og Blindleia med tanke på rekreasjon, formidling av kystkultur og bevaring av kulturmiljø
- ▶ Vi utvikler Høvågs og Justøyas egenart
- ▶ Vi satser på et aktivt kulturliv for å styrke identiteten og bidra til næringsutvikling
- ▶ Vi forvalter og benytter kommunens naturkvaliteter på en god måte og tilrettelegger for friluftsliv for alle.
- ▶ Vi ivaretar og videreutvikler badeplasser langs sjø, vann og elver

MÅL 1.2:

LILLESAND
KOMMUNE ER
EN ATTRAKTIV
ARENA FOR
NÆRINGSUTVIKLING
MED GRØNN OG
BÆREKRAFTIG
NÆRINGS-
VIRKSOMHET

STRATEGIER:

- ▶ Vi legger til rette for varierte og gode bomiljøer
- ▶ Vi sikrer attraktive og tilgjengelige næringsarealer
- ▶ Vi deltar aktivt i regionalt og nasjonalt samarbeid med tanke på kompetanse og næringsutvikling
- ▶ Vi arbeider for å ligge i forkant med digitalisering og med en godt tilrettelagt teknisk infrastruktur
- ▶ Vi arbeider for å være en innovasjonsarena
- ▶ Vi sikrer rask og forutsigbar utøvelse av offentlig myndighet; særlig i plan- og byggesaksbehandling
- ▶ Vi stimulerer til miljøvennlige løsninger for all næringsvirksomhet både ved etablering og tilrettelegging
- ▶ Vi jobber aktivt for å opprettholde en levende kyst og bærekraftige marine næringer

MÅL 1.3:

LILLESAND
ER GRØNN
KOMMUNE SOM
ER PÅDRIVER FOR
KLIMATILPASNING
OG OMSTILLING
TIL LAVUTSLIPPS-
SAMFUNNET

STRATEGIER:

- ▶ Vi jobber for at innbyggere har frisk luft, og sikrer rent vann
- ▶ Vi tilrettelegger for miljøvennlig transport
- ▶ Vi bygger tett og sikrer høy arealutnyttelse i senterområder og nær kollektivaksene
- ▶ Vi er pådrivere for klimavennlig bygging, og tre skal fortrinnsvis brukes i alle kommunale prosjekter
- ▶ Vi jobber for økt kompetanse om klimautfordringene og vi klimatilpasser infrastrukturen i kommunen
- ▶ Vi tar de nødvendige forholdsregler for å bevare livet i Kaldvellfjorden
- ▶ Vi driver god skogskjøtsel på skog som kommunen eier

2. Folkehelse, livsmestring og tilhørighet

Lillesand kommune skal være en sosial bærekraftig kommune hvor innbyggerne opplever livsmestring, trygghet og fellesskap. Et inkluderende samfunn hvor alle føler tilhørighet, føler seg nyttige og opplever mening er viktig for trivsel, livskvalitet og helse for hver enkelt. Vi ser psykisk helse som like

viktig som fysisk helse. Vi skal være en kommune med gode oppvekstvilkår, som er et godt sted å bo for alle og med inkluderende møteplasser uansett interesse og alder. Dette samfunnet skaper vi i fellesskap med innbyggerne, frivillige organisasjoner og næringslivet.

Foto: Lillesand kommune

Foto: Prestholt barnehage

MÅL 2.1:

ALLE INNBYGGERE
OPPLEVER LIVS-
MESTRING, OPPLEVER
SEG NYTTIGE OG
HAR INNFLYTELSE PÅ
EGET LIV

STRATEGIER:

- ▶ Vi sikrer tidlig innsats i alt vi gjør og for alle livsfaser
- ▶ Vi fremmer livsmestring, og fysisk og psykisk helse gjennom hele livsløpet
- ▶ Vi har enkeltindividets styrke, målsetting og muligheter i fokus

MÅL 2.2:

ALLE INNBYGGERE
HAR MULIGHET TIL
Å BIDRA OG DELTA I
FELLESKAPET

STRATEGIER:

- ▶ Vi jobber aktivt for å motvirke sosial ulikhet og bidrar til utjevning av levekårsforskjeller
- ▶ Vi arbeider for at innbyggere som faller utenfor de formelle, etablerte støtteordninger identifiseres og blir tatt vare på.
- ▶ Vi tilrettelegger for gode fysiske, sosiale og kulturelle møteplasser som fremmer deltakelse og fellesskap
- ▶ Vi sikrer god informasjon om våre tjenester og tilrettelegger for åpne og inkluderende medvirkningsprosesser
- ▶ Vi jobber for at alle kan få mulighet til å delta i frivillig arbeid etter eget ønske og interesse
- ▶ Vi satser på inkludering, og for å motvirke utenforskap arbeider vi for at alle er inkludert i fritid og i arbeid

MÅL 2.3:

LILLESAND
KOMMUNE ER EN
GOD KOMMUNE Å
VOKSE OPP I

STRATEGIER:

- ▶ Vi sikrer helsefremmende barnehager og skoler, med et inkluderende læringsmiljø hvor alle barn og unge blir sett og anerkjent for sine ressurser
- ▶ Vi arbeider for et mangfoldig fritidstilbud for barn og unge, uten betydelige økonomiske terskler for deltakelse
- ▶ Vi jobber for at barn som vokser opp under svake økonomiske og sosiale kår får muligheter til å bidra og delta i fellesskapet
- ▶ Vi sikrer nulltoleranse mot krenkelser og mobbing, og forebygger vold i nære relasjoner
- ▶ Vi sikrer et helhetlig og tverrfaglig tjenestetilbud med utgangspunkt i individets forutsetninger og medvirkning
- ▶ Vi jobber for å forebygge og redusere bruk av rusmidler

MÅL 2.4:

INNBYGGERNE HAR
KOMPETANSE SOM
SAMSVARER MED
FREMTIDENS BEHOV

STRATEGIER:

- ▶ Vi sikrer god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle
- ▶ Vi arbeider for at alle får muligheten til å fullføre videregående skole
- ▶ Vi sikrer økt arbeidsdeltakelse blant unge

3. Organisasjon for fremtiden

Lillesand kommune er til for innbyggerne. Vårt samfunnsoppdrag er å levere gode tjenester og å sikre god samfunnsutvikling. Innbyggernes forventninger til kommunens tjenesteleveranser vil trolig øke mer enn kommunens inntekter. For å

løse framtidens utfordringer og sikre godt omdømme må vi ha en organisasjon som er innovativ, opptatt av forbedring og har kompetente medarbeidere. Verdierne åpenhet, respekt og humor er styrende for de ansattes arbeid.

Foto: Prestholt barnehage

Foto: Lillesand kommune

MÅL 3.1:
LILLESAND
KOMMUNES
POLITIKERE OG
MEDARBEIDERE
HAR INNBYGGERNES
BEHOV I FOKUS

STRATEGIER:

- ▶ Vi har bevissthet om at vi er til for innbyggerne og i all oppgaveløsning har vi innbyggerperspektivet med oss
- ▶ Vi følger kommunens overordnede mål, visjon og verdier og ivaretar en høy etisk standard
- ▶ Vi sikrer likestilling, inkludering og mangfold

MÅL 3.2:
LILLESAND
KOMMUNE ER EN
PROFESJONELL OG
ATTRAKTIV ARBEIDS-
GIVER MED TYDELIG
LEDELSE OG GODT
KVALIFISERTE
MEDARBEIDERE

STRATEGIER:

- ▶ Vi vektlegger en fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk
- ▶ Vi har ansatte som opplever mestring og mening i sin arbeidshverdag og har en klar ansvars- og rolleforståelse
- ▶ Vi arbeider i nært samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten
- ▶ Vi sikrer felles forståelse for og forpliktelse av hvordan en helhetlig, tydelig og strategisk ledelse utøves
- ▶ Vi har en utstrakt bruk av delegering og beslutninger tas på lavest mulig nivå
- ▶ Vi har, rekrutterer og beholder kompetente ansatte, og sikrer løpende kompetanseutvikling
- ▶ Vi utvikler en heltidskultur og høy grad av nærvær
- ▶ Vi arbeider for å tilby flere lærling- og praksisplasser

MÅL 3.3:
LILLESAND
KOMMUNE HAR
FREMTIDSRETTEDE
TJENESTER AV HØY
KVALITET

STRATEGIER:

- ▶ Vi arbeider for å gi riktige tjenester ut fra definerte krav, innbyggernes behov og de ressursrammene vi har
- ▶ Vi etterlever en helhetlig internkontroll
- ▶ Vi ivaretar vårt ansvar for beredskap og krisehåndtering med et risikobilde i stadig endring

MÅL 3.4:
LILLESAND
KOMMUNE
BENYTTET
RESSURSENE SMART
OG BÆREKRAFTIG

STRATEGIER:

- ▶ Vi satser på digitalisering og innovasjon for å oppnå optimal oppgaveløsning
- ▶ Vi samarbeider med innbyggerne, frivilligheten og næringslivet om gode løsninger
- ▶ Vi sikrer bærekraftig økonomisk utvikling og handlefrihet gjennom god økonomisk planlegging og styring. Med bærekraftig økonomi mener vi et netto driftsresultat på 2 %, et disposisjons-fond på 5 % og en langsiktig gjeld utenom pensjonsforpliktelser på 120 % av brutto driftsinntekter
- ▶ Vi legger til rette for innovative løsninger ved offentlige anskaffelser
- ▶ Vi vektlegger miljøvennlige løsninger og unngår sosial dumping ved offentlig anskaffelser

Overordnet arealstrategi

Arealstrategien brukes som et verktøy for gjennomføring av mål og strategier fastsatt i samfunnsdelen. Hensyn til klimaendringer, endringer i demografi, urbanisering og globalisering er faktorer som legges til grunn for arealstrategien.

Arealstrategien gir overordnede føringer for de ytre rammene i utviklingen av kommunens arealbruk på lang sikt. Den sier bl.a. noe om stedfesting av bosetting, næringsutvikling og senterstruktur. Arealstrategien er styrende for kommuneplanens arealdel, og plan- og byggesaksbehandlingen.

Lillesand kommune skal fremme bærekraftig utvikling, grønn infrastruktur ved å bygge tett og kompakt ved de etablerte sentrum og langs kollektivaksen.

Av alle typer arealbruk er lokalisering av boligområder den primære utfordringen. Boligområder krever mest areal, og legger dessuten i stor grad premissene for øvrig arealbruk. Arealdelens funksjon er å avsette tilstrekkelig areal for ulike formål, lokalisert der det er mest hensiktsmessig i forhold til ønsket samfunnsutvikling.

Foto: Lillesand kommune

Foto: Roger Edvardsen

Overordnede prinsipper og strategier for arealplanlegging i Lillesand kommune

1. Hovedtyngden av boligveksten skal skje i eller nær eksisterende tettstedsstruktur. Utbygging skal styrke eksisterende utbyggingsstruktur og underbygge teknisk og sosial infrastruktur
2. Delta i regionale samarbeid for å fremme trafiksikkerhet og redusere køer og miljøbelastninger (herunder oppfylle Paris-avtalen). Arbeide for en sammenhengende gang- og sykkelvei gjennom hele kommunen
3. Under planlegging av nye byggeområder skal fremkommelighet, lav fart, trafiksikkerhet og universell utforming vektlegges
4. Sikre en differensiert boligstruktur som møter befolkningas behov i dag og i fremtiden. I den kommende planperioden skal ca. 70 % av ny bebyggelse være konsentrert bebyggelse
5. Sikre sentrumsnære friluftsområder
6. Sikre tilfredsstillende vannforsyning for innbyggerne
7. Sikre attraktive arealer for næringsutvikling både i sentrumsområder og langs E18
8. Bevare historiske sentra samtidig som det tilrettelegges for vekst
9. Verne om landbruksressursene og ikke nedbygge fulldyrka mark
10. Ta hensyn til klimautfordringene
11. Sikre allmenn ferdsel, ikke minst i sjønære områder. Det skal utarbeides en langtidsplan med sikte på å etablere kyststi
12. Ta hensyn til eksisterende bomiljø ved fortetting ved blant annet krav om 3D-fremstillinger og bedre visualiseringer av konsekvenser
13. Bruke mulighetene i plan- og bygningsloven for prioriteringer og forenklinger
14. Hensynta estetikk ved nye fysiske inngrep
15. Ivareta kulturminner

Foto: Finn Johansen

Lokalisering av boligbygging

For å ivareta de overordnede strategiene videreføres følgende prioriterte rekkefølge for utbygging:

1. Fortette i og rundt Lillesand sentrum. Fortetting skal balansere flere hensyn, blant annet mål om lavutslippssamfunnet. I tillegg må effekten på eksisterende bomiljø tillegges vesentlig vekt
2. Fortette langs aksene rv. 420 fra Sangereid i vest til Kaldvellvassdraget i øst. Aksene defineres som 500 m på hver side av rv. 420.
3. Utbygging i Dyvik

Lillesand sentrum

Sentrums attraktivitet for besøkende fra utenfor Lillesands grenser skal styrkes. Lillesand sentrum må utvikles som by- og kommunesentrum, samtidig som det historiske miljøet og byens karakter bevares. Dette ivaretas blant annet gjennom god og forutsigbar sentrumsplanlegging.

Høvåg

Høvåg er spredtbygd med to tettere bebygde områder nært opp til hverandre; Gamle Høvåg kirkested, og strekningen Indre Årsnes–Hæstadsvingen. Framtidige boligområder skal lokaliseres i eller mellom disse områdene. I tillegg skal den karakteristiske spredte bebyggelsen videreføres og i noen grad kunne utvides.

Justøya

Justøysamfunnet ligger relativt nært Lillesand tettsted. Bosettingen er i dag stort sett knyttet til primærnærings utbyggingsmønster, og ny bebyggelse har funnet sted dels tilfeldig og dels i form av fortetting i eksisterende bebyggelse. Det vesentlige av bosettingen er lokalisert langs fylkesveien og i Brekkestø. Infrastrukturen legger klare begrensninger på videre boligbygging. Ny bebyggelse bør i størst mulig grad integreres i eksisterende grendebebyggelse, med fortsatt mulighet til spredt bebyggelse der hvor forholdene ligger til rette for det.

Næringsområder

Det er lagt til rette for utvikling av attraktive næringsarealer særlig med sentral beliggenhet tett ved E18, som gjør dem regionalt interessante. Samlet sett ligger det inne ca. 2 000 dekar framtidige næringsområder. De viktigste er Kjerlingland, Sørlandsparken øst, Storemyr industriområde og Gaupemyr næringsområde.

Et blikk på boligutbygging i planperioden

Kommuneplanen inneholder samlet sett en svært stor reserve av arealer avsatt til boligformål som teoretisk dekker kommunens behov langt utover planperioden. Fremtidige rullinger av kommuneplanen bør derfor i hovedsak dreie seg om justeringer. Ved neste revisjon av kommuneplanen bør man vurdere å ta ut avsatte boligområder fra kommuneplanen som ikke bygger oppunder lavutslippssamfunnet.

Oppfølging

Helhetlig styring

Lillesand kommunes viktige samfunnsoppdrag, både som tjenesteyter, som forvalter av kommunens samlede ressurser og som utviklingsaktør, forutsetter at vi sikrer god styring; både gjennom planlegging og drift.

Kommunal planstrategi

I henhold til plan- og bygningsloven (PBL § 10-1) skal bystyret minst en gang i hver valgperiode (senest innen ett år etter konstituering) utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Kommunal planstrategi er et hjelpemiddel for politisk styring og prioritering av planoppgaver. Kommunal planstrategi for Lillesand kommune 2016–2019 ble vedtatt av bystyret 19.10.2016 (bysak 114/16). I vedtaket lå det også at kommuneplanen for Lillesand kommune skulle revideres.

Foto: Susanne Syvertsen

Kommuneplanen

Alle kommuner skal ha en kommuneplan (jf. PBL kapittel 11), som er det viktigste styringsdokumentet for kommunens politiske og administrative ledelse. Kommuneplanen skal inneholde satsingsområder, og mål og strategier for samfunns- og tjenesteutvikling. Kommuneplanen skal også fungere som informasjon til innbyggere og samarbeidsparter om Lillesand kommune som samfunn, tjenesteyter og organisasjon.

Foto: Finn Johansen

KOMMUNEPLANEN BESTÅR AV TRE DELER:

Samfunnsdelen

Samfunnsdelen har et langsiktig perspektiv (minimum 12 år) og konkretiserer visjon, mål og strategier de folkevalgte har for utviklingen av kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Arealdelen

Arealdelen er et juridisk bindende dokument med et langsiktig perspektiv (minimum 12 år) som viser sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, som behandles i samfunnsdelen, og hvilke utslag og behov dette gir for arealbruken.

Arealdelen er nødvendig for å sikre en planmessig og forsvarlig arealutnyttelse, og for å beskytte arealene mot uoverveide arealinngrep og uhensiktsmessig bygge- og anleggsvirksomhet m.m.

Handlingsdelen

Handlingsdelen for Lillesand kommunes kommuneplan er økonomiplanen med årsbudsjett. Her beskrives de økonomiske konsekvensene av å gjennomføre tiltak som er resultat av de strategiske valg som ligger i kommuneplanens samfunns- og areadel.

Tiltakene kan f.eks. være begrunnet av lovkrav, beredskap og/ eller satsinger. Det kan være tiltak som er fremkommet i forbindelse med utvikling av kommunedelplaner, temaplaner eller kommunens overordnede ROS-analyse. Alle foreslåtte tiltak samles i økonomiplan med årsbudsjett for å sikre helheten og riktige prioriteringer.

Øvrige planer

Siden kommuneplanen er en overordnet strategisk plan, går den ikke i dybden på tema. Ved behov utdypes kommunens politikk eller handlingsmåte gjennom kommunedelplaner, temaplaner eller andre typer planer.

Kommunedelplaner kan utarbeides for bestemte områder (arealplaner), tema eller virksomhetsområder. De skal følge opp utvalgte mål i kommuneplanens samfunnsdel eller konkretisere arealbruken for et avgrenset geografisk område. Kommunedelplaner har samme juridiske status som kommuneplanen og har samme krav til prosess etter plan – og bygningsloven med krav til utarbeiding av planprogram og offentlig ettersyn. For tematiske kommunedelplaner er det i tillegg krav om å ha et handlingsprogram med årlig rullering.

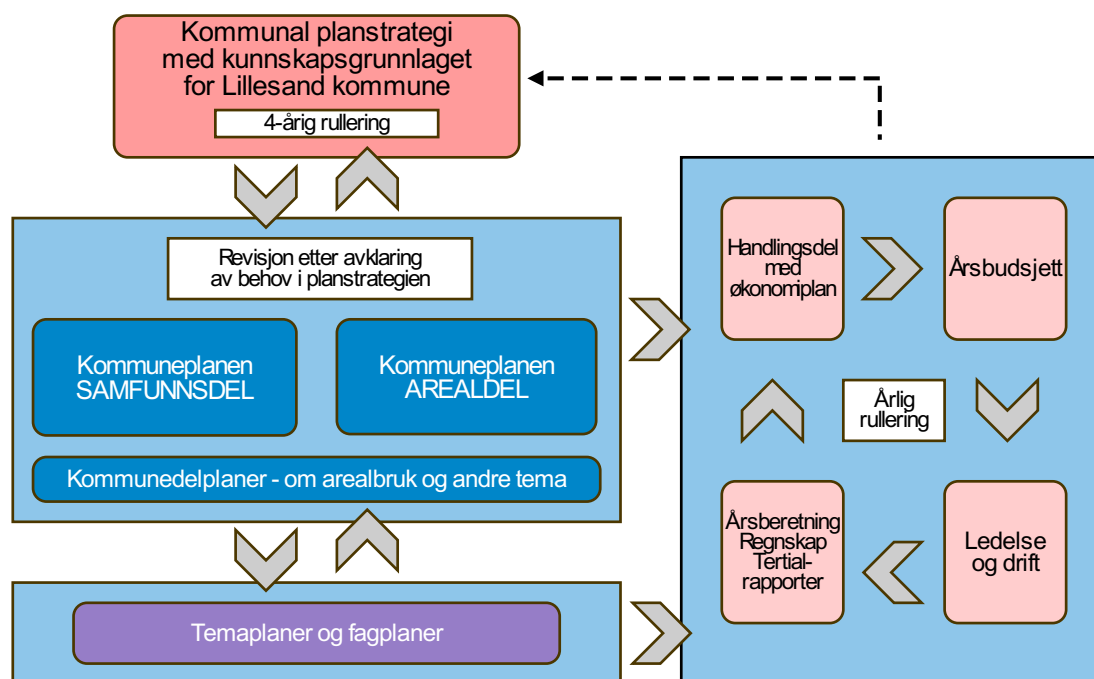
Foto: Magne Haugen

Temaplaner dekker avgrensede fagområder og kommunale satsningsområder. Temaplaner er ikke hjemlet i plan – og bygningsloven, så kommunen står fritt til å utforme prosessen for planarbeidet. Dette gir kommunen en fleksibilitet som kan være hensiktsmessig der tema, interessegrupper og medaktører er klart begrensa og definerte. Også for temaplaner må samsvaret med kommuneplanens samfunnsdel ivaretas.

Områdereguleringer brukes av kommunen der det er krav om slik plan i kommuneplanens arealdel, eller kommunen finner at det er behov for å gi mer detaljerte områdevisse avklaringer av arealbruken. Områdereguleringer utarbeides av kommunen. Kommunen kan likevel overlate til andre myndigheter og private og utarbeide utkast til områderegulering innenfor rammer fastsatt av kommunen. Områdereguleringer er hjemlet i plan – og bygningsloven. Virkemidler og planprosess er i det vesentlige felles for områderegulering og detaljregulering.

KOMMUNENS PLAN- OG STYRINGSSYSTEM:

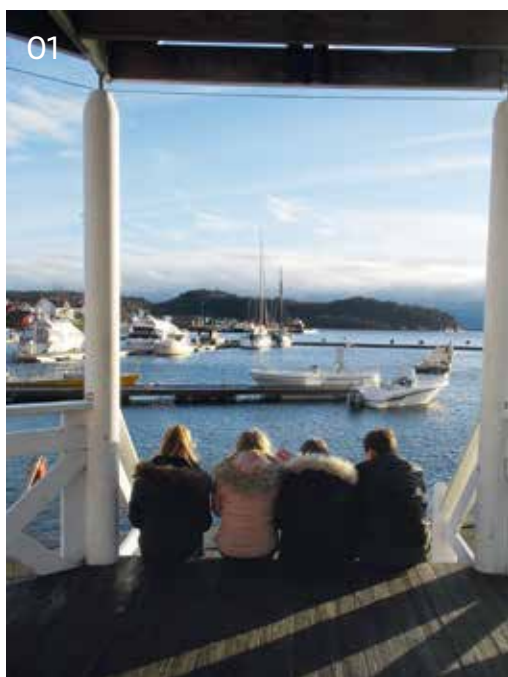
Unge stemmer i kommuneplanen

Flere ungdommer har kommet med innspill til utarbeidelse av kommuneplanen. Foruten ungdomsrådet, ble 10 ungdommer fra 7. og 10. klasse fra ulike skoler, invitert til to medvirkningsdager i november 2017. Fotostemmer ble brukt som metode. Ungdommen fikk ulike spørsmål som de skulle besvare ved å ta bilder. De overordnede spørsmålene var: «Hva synes du er bra med Lillesand?» og «Hva synes du kan bli bedre?»

Bildene synliggjør noe av det ungdommen var opptatt av.

Foto:

01. Elisabeth Svilosen Larsen (Høvåg skole) 02. Even Skaar (Høvåg skole) 03. Kristian Fahsing (Brentemoen skole) 04. Tuva Mørch Johannessen (Brentemoen skole) 05. Karoline Brautaset (Høvåg skole) 06. Janius Gauslå (Borkedalens skole) 07. Lillesand kommune 08. Lillesand kommune 09. Aurora Endresen (Borkedalens skole) 10. Johannes D. Realfsen (Tingsaker skole) 11. Simen Brunvatne (Høvåg skole) 12. Anne Marie Legreid (Tingsaker skole) 13. Kristian Fahsing (Brentemoen skole)

01

UNGE STEMME:

Flere møteplasser for ungdom
Liten og koselig by, men vi ønsker flere
benker, også i Høvåg
Møteplass fra steinalderen
Vennskap er viktig, og det er også at vi
har steder å samles

02

03

04

FLERE MØTEPLASSER

05

UNGE STEMME:

Mørkere og
mørkere blir det,
og det trengs flere
gatelys
En fotballbane eller
en åker?

06

07

08

FIN KOMMUNE

09

10

UNGE STEMMER:

Fine naturkvaliteter i kommunen

Fin sjø

Så stort, men så lite

Store muligheter i byen

11

12

UNGE

STEMMER:

Lillesand er ikke et askebeger

Forsøpling!

13

FORSØPLING

Lillesand kommune

Besøksadresse: Østregate 2, 4790 Lillesand
Postadresse: Pb. 23, 4791 Lillesand
Sentralbord: 37 26 15 00
Epost: postmottak@lillesand.kommune.no